

SOTSIAALMINISTEERIUM

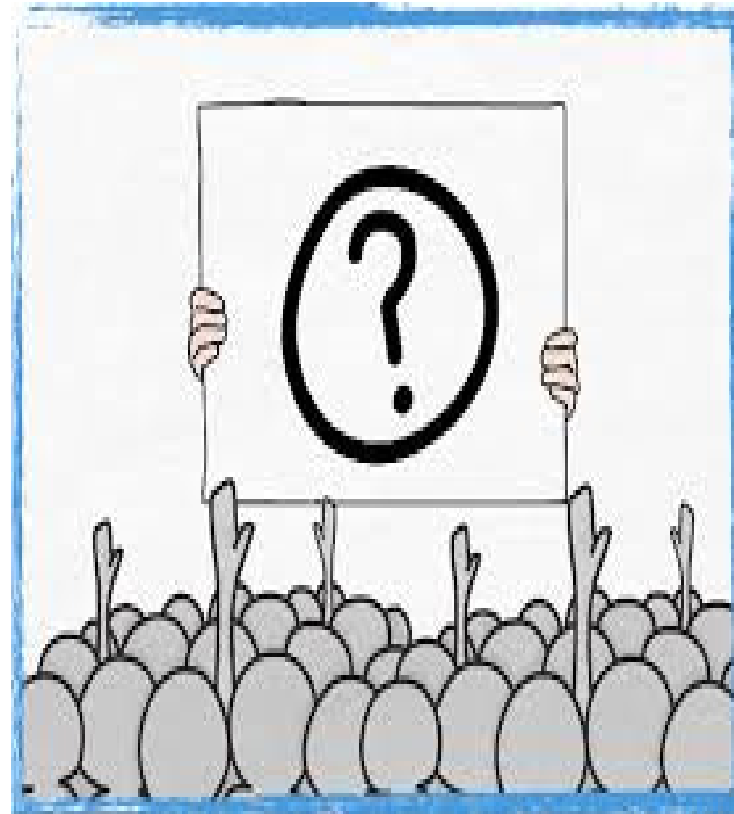
Heaolu arengukavast ja vaimse tervise korraldusest

Rait Kuuse

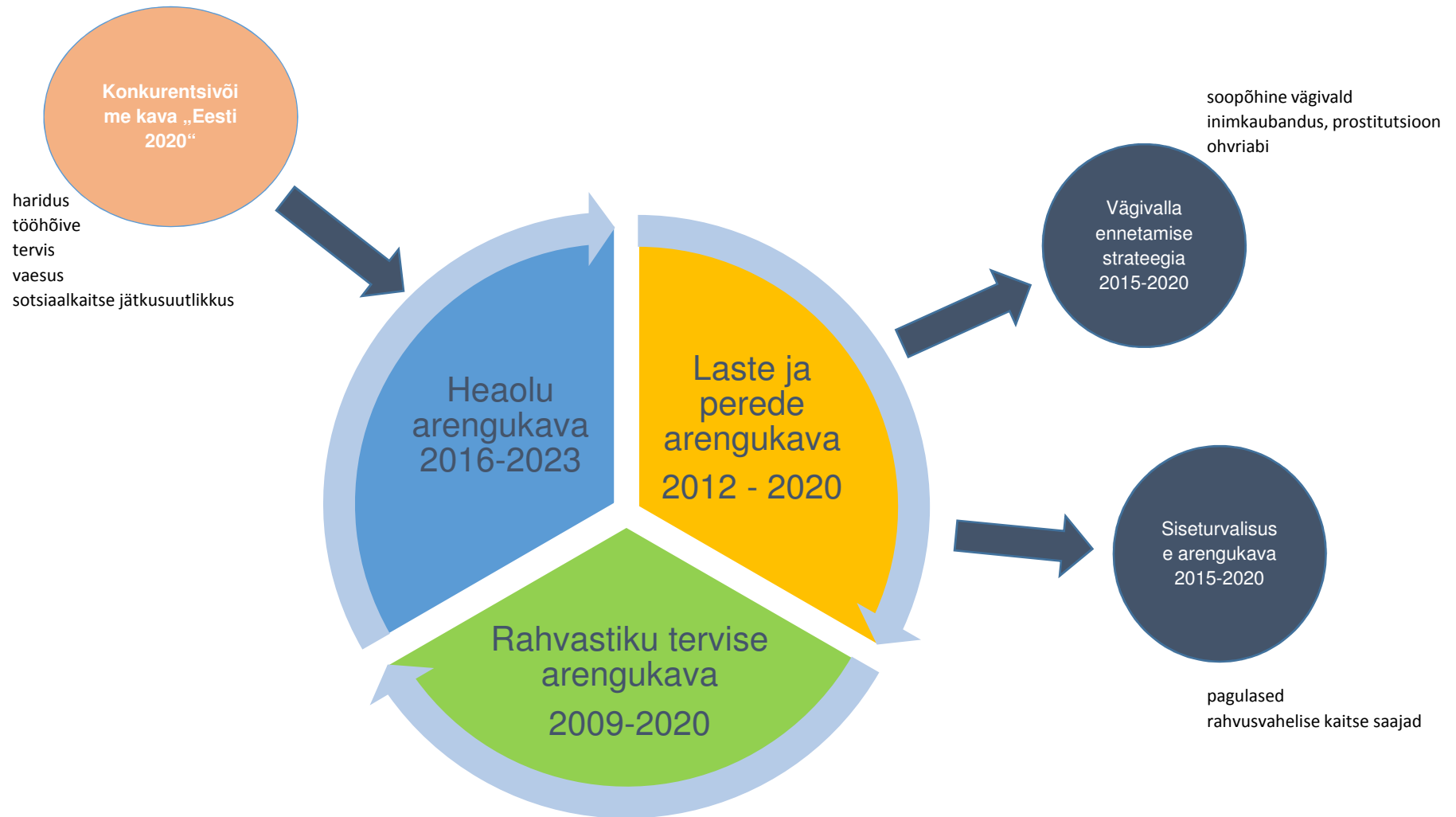
rait.kuuse@sm.ee

Millest räägin?

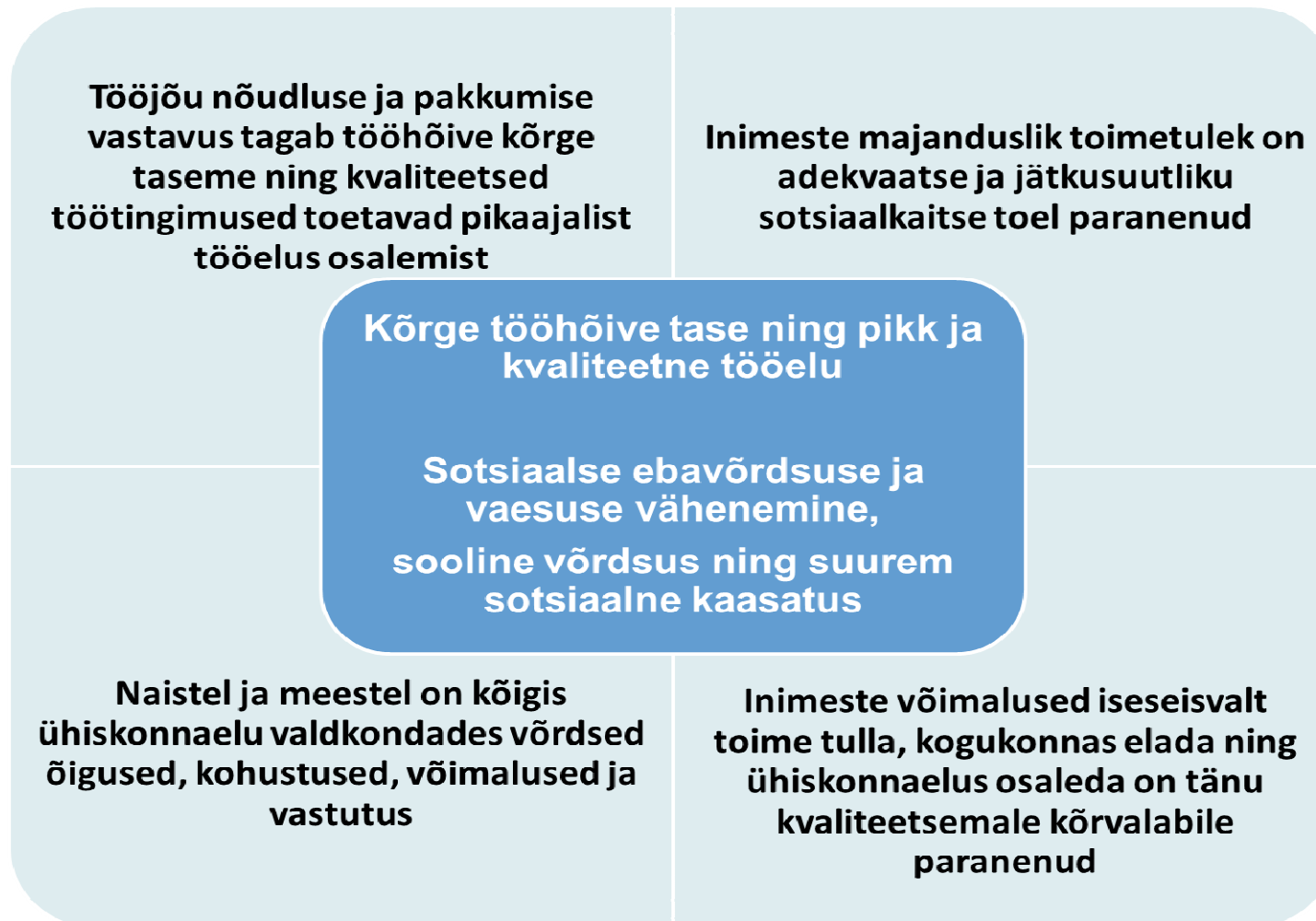
- Sissejuhatus
- Heaolu arengukava
- Laste olukorrast
- Vaimse tervis poliitika
üldine suund
- Kokkuvõte

STRATEEGILINE RAAMISTIK

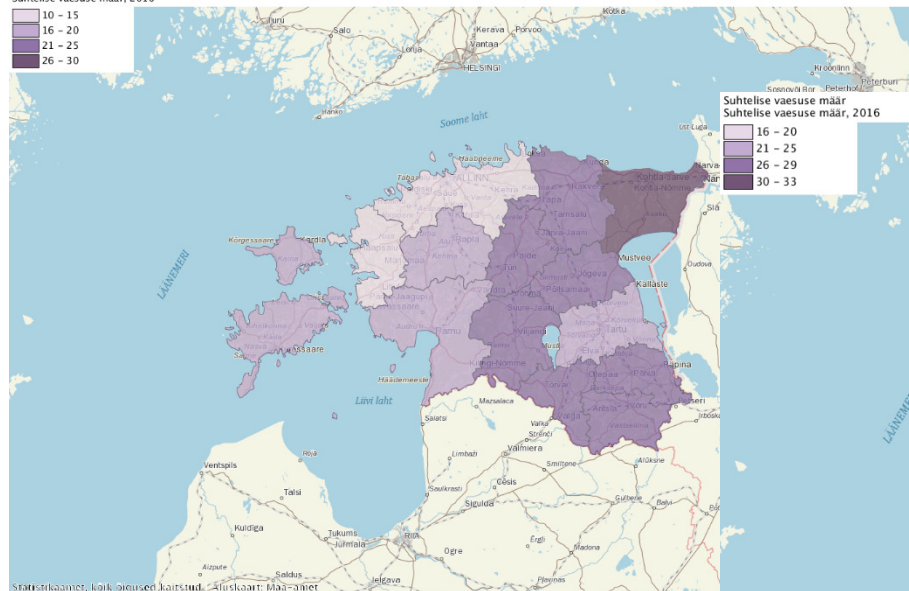
TÖÖ- JA SOTSIAALPOLIITIKA PRIORITEEDID 2016-2023

Vaesus

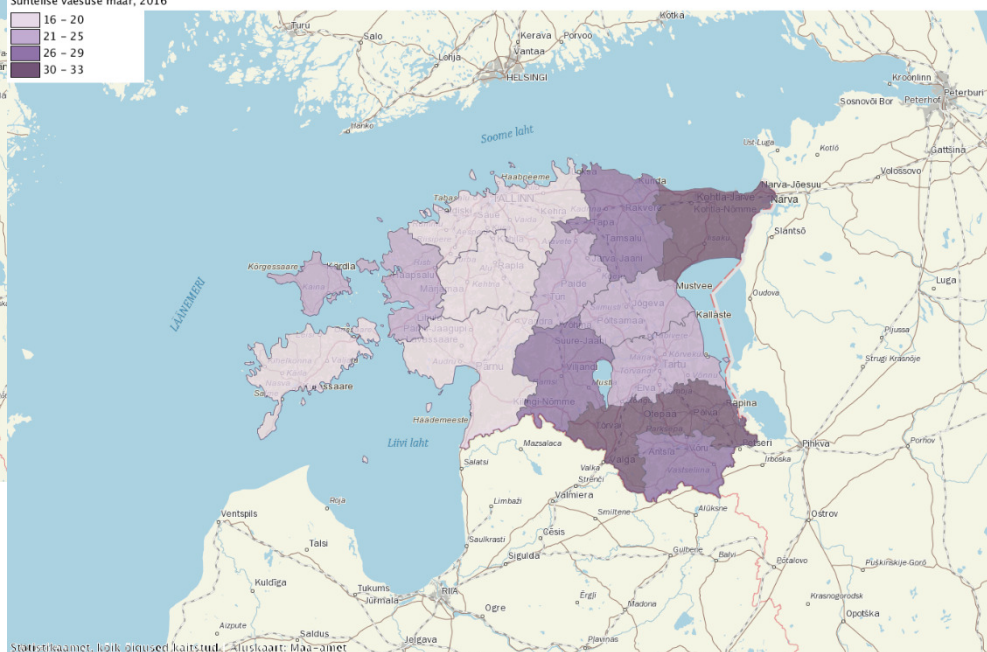
(Allikas: Statistikaamet)

Suhtelise vaesuse määr
Suhtelise vaesuse määr, 2010

Statistikaamet, kõik õigused kaitsitud. Atuskaart: Maa-ainet

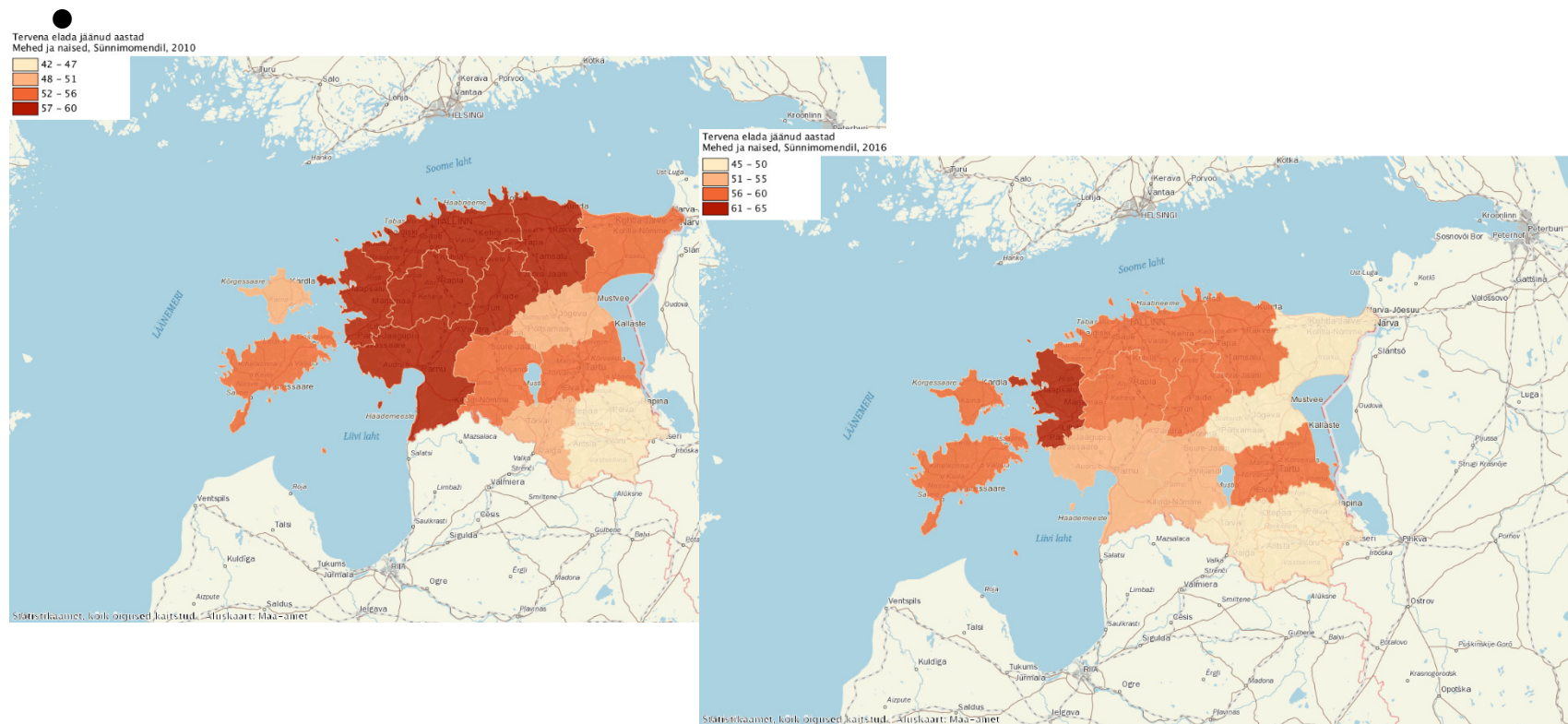
Suhtelise vaesuse määr
Suhtelise vaesuse määr, 2016

Statistikaamet, kõik õigused kaitsitud. Atuskaart: Maa-ainet

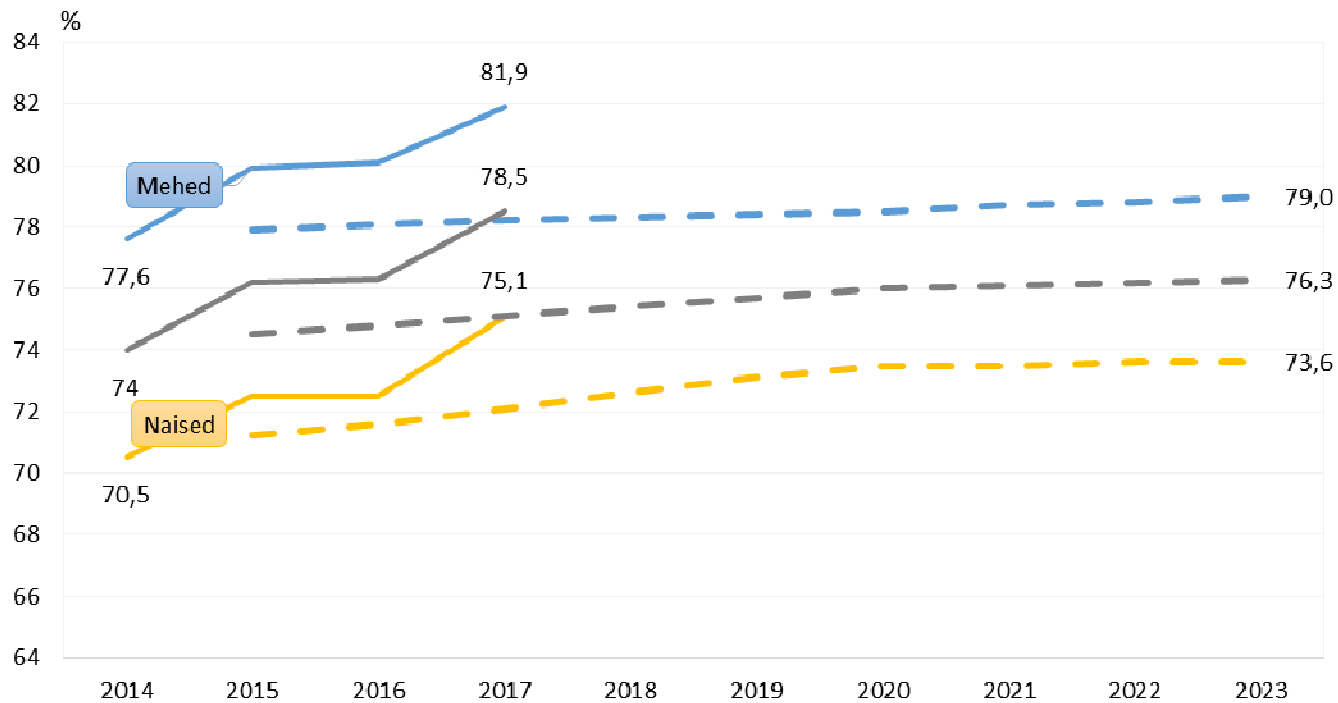
Tervis

(Allikas: Statistikaamet)

Näitaja		Parim																	Hal- vim
Rahvastik	Meeste keskmine eluiga	74,9	TAR	SAA	HAR	RAP	HII	LÄÄ	PÄR	EST	JÄR	VIL	PÕL	VAL	VÕR	LÄÄV	JÕG	IDAV	69,5
	Naiste keskmine eluiga	83,1	HII	SAA	TAR	VIL	HAR	PÕL	LÄÄ	PÄR	VÕR	EST	JÄR	VAL	RAP	LÄÄV	JÕG	IDAV	79,7
	Meeste tervena elatud aastad	62,0	LÄÄ	RAP	HAR	SAA	LÄÄV	HII	JÄR	EST	PÄR	TAR	VAL	IDAV	VIL	JÕG	VÕR	PÕL	42,2
	Naiste tervena elatud aastad	67,3	LÄÄ	LÄÄV	RAP	HII	TAR	HAR	JÄR	PÄR	EST	SAA	VIL	IDAV	VÕR	JÕG	VAL	PÕL	48,5
	Loomulik iive *1000	2,2	HAR	TAR	VÕR	EST	RAP	PÄR	VIL	SAA	LÄÄV	JÄR	JÕG	HII	LÄÄ	PÕL	IDAV	VAL	-8,3
	Laste (0–14-aastaste) osatähtsus (%)	18,5	TAR	HAR	RAP	EST	PÄR	LÄÄV	JÄR	VIL	VAL	LÄÄ	VÕR	SAA	IDAV	PÕL	JÕG	HII	11,6
	Eakate (>65-aastaste) osatähtsus (%)	17,3	HAR	TAR	EST	RAP	LÄÄV	HII	SAA	PÕL	PÄR	VÕR	JÄR	LÄÄ	VAL	VIL	IDAV	JÕG	22,7
Võrdsed võimalused	Tööhõive määr (%)	71,3	HAR	TAR	PÄR	EST	LÄÄ	SAA	RAP	JÄR	JÕG	LÄÄV	HII	VIL	VÕR	VAL	IDAV	PÕL	48,5
	Keskmine brutokuupalk (€)	1271,0	HAR	TAR	EST	LÄÄ	VIL	JÄR	LÄÄV	RAP	PÄR	VÕR	IDAV	HII	VAL	JÕG	SAA	PÕL	864,0
	Suhtelise vaesuse määr (%)	16,0	HAR	RAP	PÄR	SAA	EST	HII	TAR	JÄR	LÄÄ	JÕG	VIL	VÕR	LÄÄV	IDAV	PÕL	VAL	32,2
	Registreeritud töötuse määr (%)	3,6	TAR	VÕR	HAR	HII	VIL	JÕG	EST	SAA	VAL	RAP	PÄR	JÄR	LÄÄ	LÄÄV	PÕL	IDAV	12,8
	Laste suhtelise vaesuse määr (%)	13,1	HAR	JÄR	HII	SAA	LÄÄ	EST	LÄÄV	TAR	VIL	PÄR	RAP	IDAV	VÕR	PÕL	JÕG	VAL	46,4
	Abivajavad lapsed *1000	0,8	TAR	PÄR	LÄÄ	VAL	HAR	IDAV	EST	RAP	LÄÄV	SAA	HII	VIL	JÄR	PÕL	JÕG	VÕR	15,9
Purju joomine viimasel kuul (mehed, >16a) (%)		21,9	PÕL	HII	IDAV	VAL	RAP	HAR	TAR	LÄÄV	EST	JÄR	LÄÄ	SAA	JÕG	VIL	VÕR	PÄR	40,9
Purju joomine viimasel kuul (naised, >16a) (%)		2,2	JÕG	SAA	JÄR	TAR	IDAV	VIL	HII	LÄÄV	EST	LÄÄ	HAR	VAL	PÕL	VÕR	RAP	PÄR	11,8
Perearstide arv *100 000		183,7	JÄR	TAR	LÄÄV	JÕG	IDAV	VÕR	EST	VIL	PÕL	SAA	HAR	HII	PÄR	LÄÄ	VAL	RAP	125,0

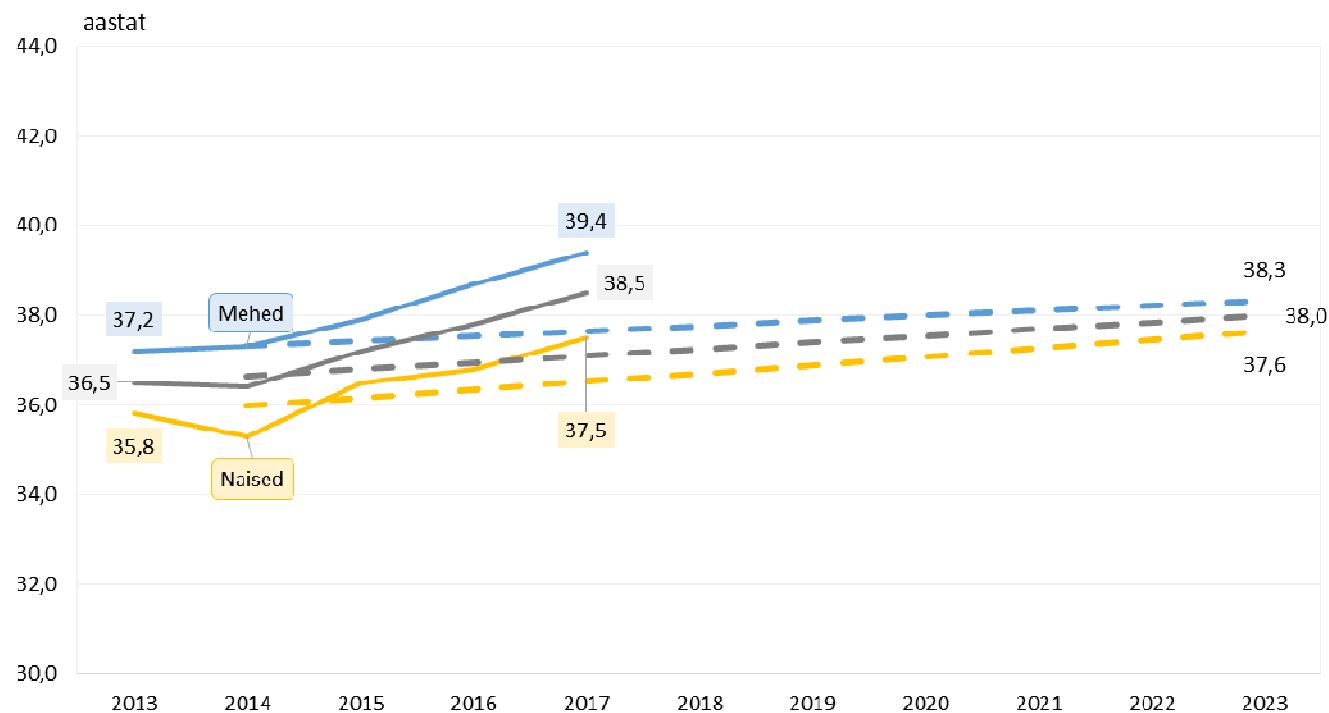
Tööhõive määr 20–64-aastaste seas

Eesti 2020 seab eesmärgiks suurendada 2020. aastaks tööhõive määra 76%-ni. 2015. aastal ületas Eesti seatud eesmärgi.

Allikad: Statistikaamet; Sotsiaalministeerium

Tööelu kestvus

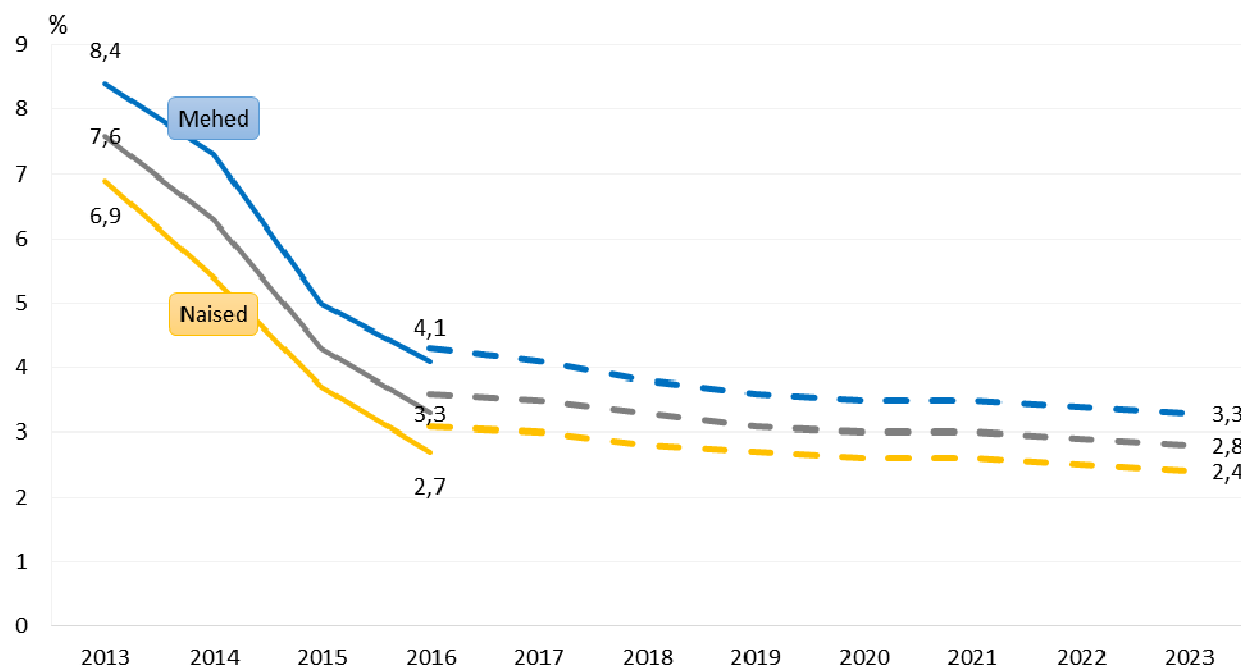

Allikad: Eurostat, Sotsiaalministeerium

Tööturul
aktiivsena
olemise aeg
on
suurenenud
2007–2015
jooksul 2,4
aasta võrra.

EL riikidega
võrreldes on
Eesti üks neid
riike, kus
tööelu kestvus
on 2005–2015
jooksul kõige
enam
kasvanud

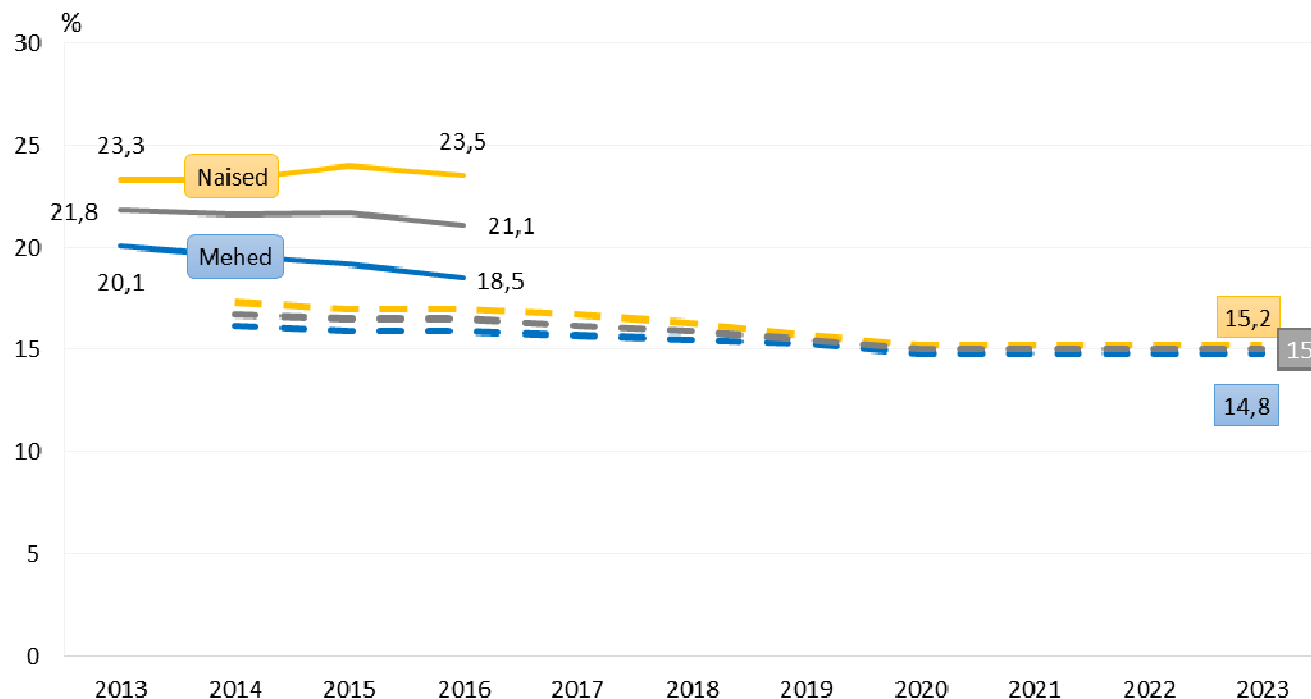
Absoluutse vaesuse määr

Absoluutse vaesuse määr oli 2014. a 6,3% ning vähenes 3,3%-ni 2016. a

Allikad: Statistikaamet; Sotsiaalministeerium

Suhtelise vaesuse määr

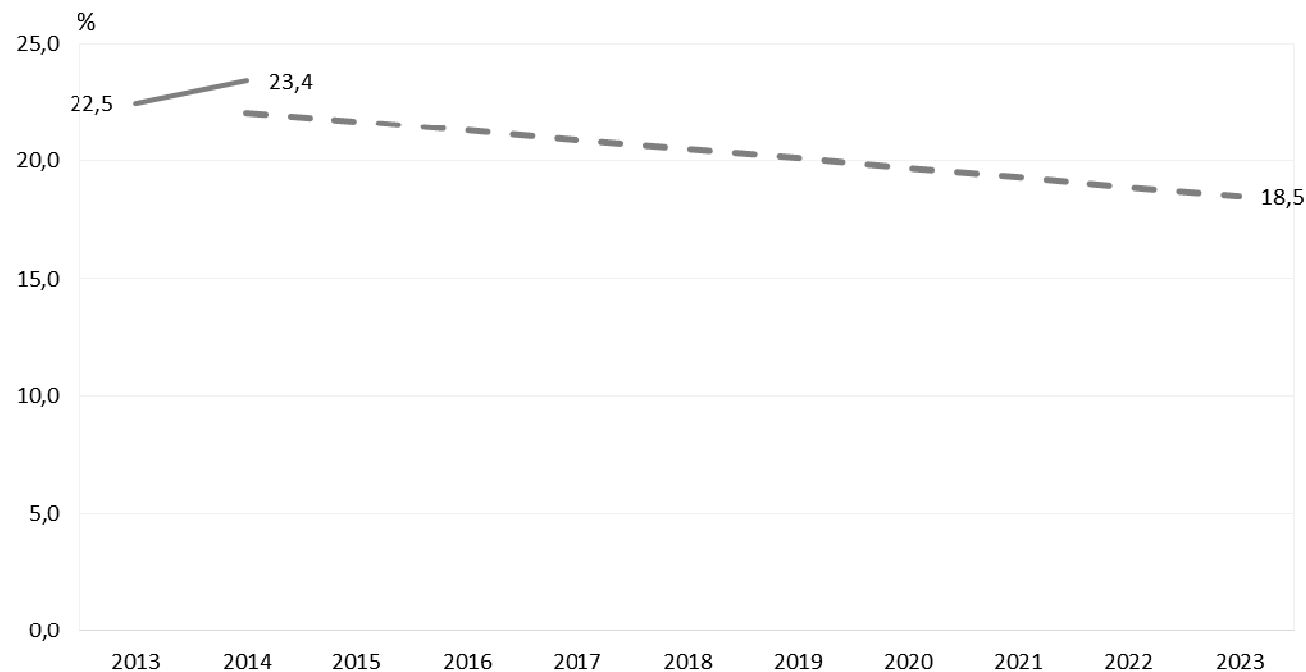

Eesti 2020
seab
eesmärgiks
saavutada
suhtelise
vaesuse
määraks kogu
elanikkonna
seas 15%
2020.a.

Alates 2014.a
on elanikkonna
suhtelise
vaesuse määr
mõnevõrra

Allikad: Statistikaamet; Sotsiaalministeerium

Sooline palgalõhe

2014. a oli sooline palgalõhe 23,4%, mis on 1 pp vähem kui 2011. aastal, kuid kõrgem kui 2007–2008. a.

Allikad: Statistikaamet; Sotsiaalministeerium

Hooldusteenused 1/4

1) Kodust iseseisvat toimetulekut toetavaid avahooldusteenuseid ja ööpäevaringseid institutsionaalseid hooldusteenuseid saavate inimeste suhtarv

Näitab avahooldusteenuseid kasutavate eakate, tööealiste puudega inimeste ja psüühiliste erivajadustega inimeste ning ööpäevaringseid institutsionaalseid hooldusteenuseid saavate inimeste suhtarvu. Eesmärgiks on, et avahooldusteenuste kasutajate arv teenust vajavate inimeste hulgas kasvaks ning ületaks institutsionaalset teenust saavate inimeste arvu.

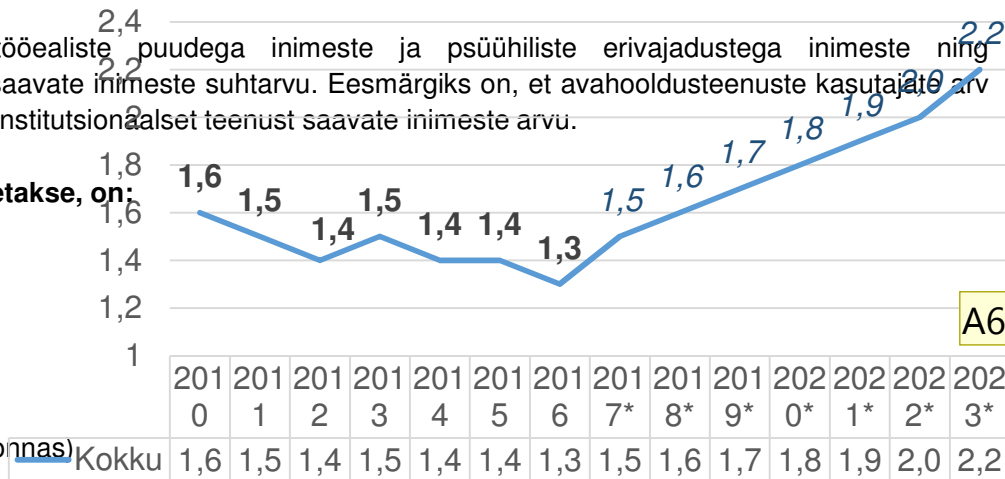
Teenused, mida indikaatori arvutamisel aluseks võetakse, on:

Avahooldusteenused

- koduteenused
- päevahoid päevakeskuses
- rehabilitatsiooniteenus
- isikliku abistaja teenus
- tugiisikuteenus
- erihoolekande toetavad teenused (k.a elamine kogukonnas)

Institutsionaalsed teenused

- hooldamine hoolekandeesutuses (sh üldhooldus ja ööpäevaringne erihooldusteenus)

A6

Allikas: Sotsiaalministeeriumi hoolekandestatistika aruanded,
Sotsiaalkindlustusamet, SoM arvutused

A6

Suhtarvu langus institutsionaalsete teenuste kasuks on toimunud peamiselt rehabilitatsiooniteenuse ja koduteenuse arvelt (saajate arv vähenenud). All tabelis tärniga prognoositud sihttasemed, ilma tärnita tegelikud tasemed.

Autor; 28.08.2018

Hooldusteenused 2/4

2) KOV korraldatavaid toetavaid ja ööpäevaringset hooldusteenust saavate inimeste suhtarv

Näitab avahooldusteenuseid kasutavate eakate ja tööealiste puudega inimeste ning ööpäevaringseid institutsionaalseid hooldusteenuseid (üldhooldusteenus) saavate inimeste suhtarvu. Eesmärk on see, et avahooldusteenuste kasutajate arv teenust vajavate inimeste hulgas kasvaks ning ületaks institutsionaalset teenust saavate inimeste arvu.

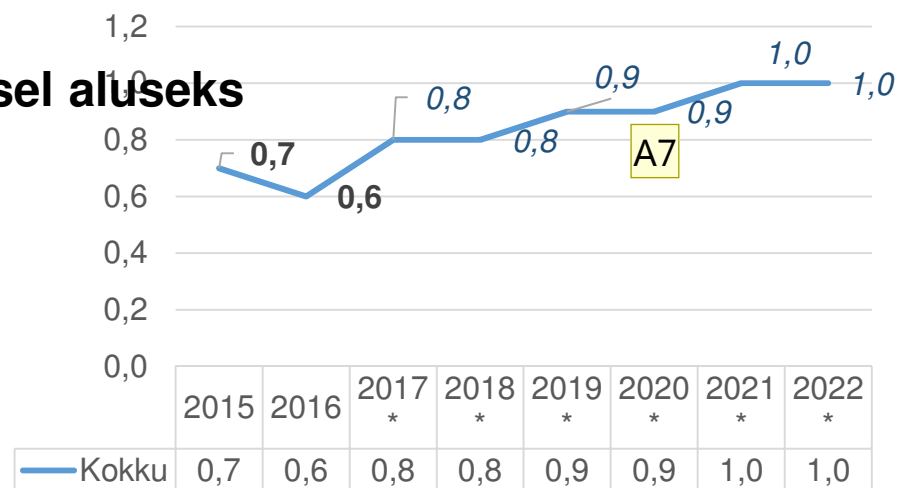
Teenused, mida indikaatori arvutamisel aluseks võetakse, on:

Avahooldusteenused

- koduteenused
- päevahoid päevakeskuses
- isikliku abistaja teenus
- tugiisikuteenus

Institutsionaalsed teenused

- üldhooldus

Allikas: Sotsiaalministeeriumi hoolekandestatistika aruanded

A7

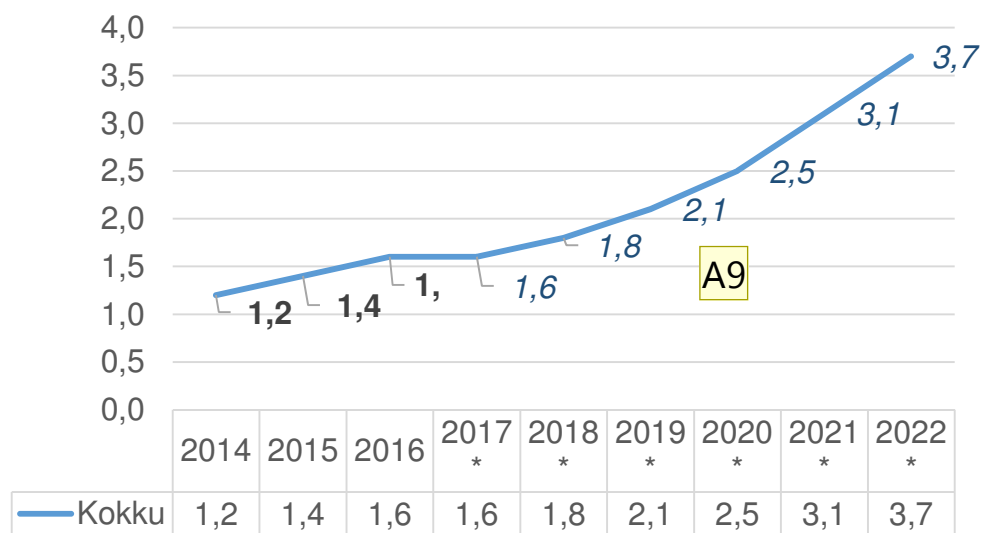
Suhtarvu langus on toimunud peamiselt üldhoolduseenuse saajate arvu kasvu arvelt. Koduteenuse saajate arv on vähenenud 2015 ja 2016 võrdluses. All tabelis tärniga prognoositud sihttasemed, ilma tärnita tegelikud tasemed.

Autor; 28.08.2018

Hooldusteenused 3/4

3) Iseseisvat toimetulekut toetavaid teenuseid ja ööpäevaringseid institutsionaalseid erihoolusteenuseid saavate inimeste suhtarv

Näitab, kuivõrd pakutavad teenused toetavad koduses keskkonnas toimetulekut ja kogukonnas elamise võimalusi antud sihtrühmades.

Allikas: Sotsiaalministeeriumi hoolekandestatistika aruanded

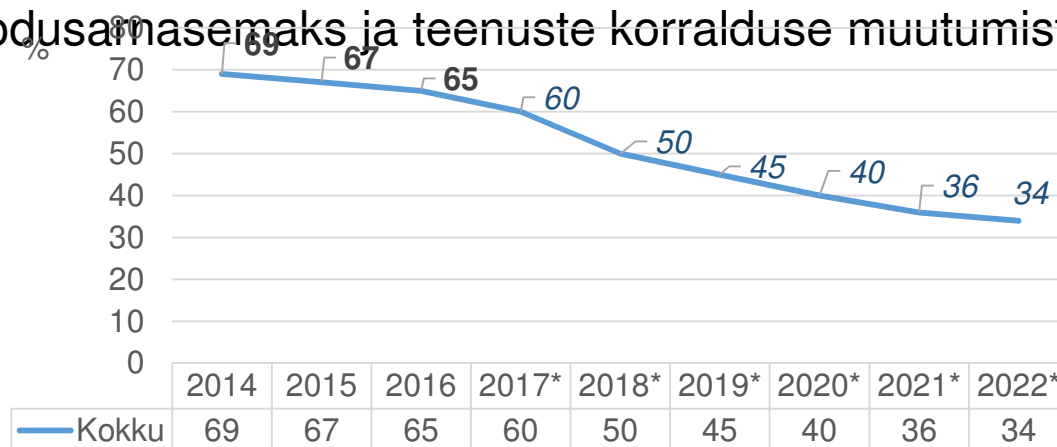
Slide 15

- A8** Tärniga prognoositud sihttasemed, ilma tärnita tegelikud tasemed.
Autor; 28.08.2018
- A9** Indikaator positiivses trendis, ööpäevaringsete arv väheneb, toetavate arv kasvab.
Autor; 28.08.2018

Hooldusteenused 4/4

4) Enam kui 30 inimesega asutuses elavate ööpäevaringseid erihooldusteenuseid saavate inimeste osakaal ööpäevaringseid erihooldusteenuseid saavatest inimestest, %

Näitab erihoolekandeteenuste osutamise keskkonna muutumist kodusammasemaks ja teenuste korralduse muutumist inimesekesksemaks.

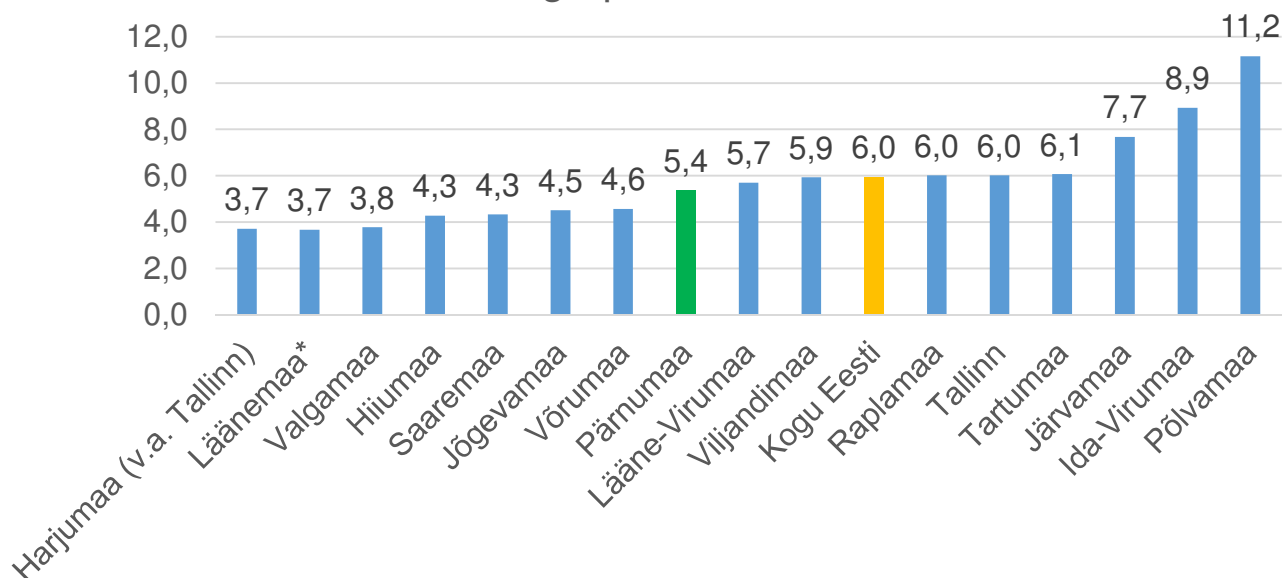

Allikas: Sotsiaalministeeriumi hoolekandestatistika aruanded, Sotsiaalkindlustusamet, SoM arvutused

Abistamis ja/või hooldamiskohustusega inimesed

A10

16-aastaste ja vanemate abistamis ja/või
% hooldamiskohustusega inimeste osakaal maakonna
sama vanusgrupi rahvastikust, 2016

Allikas: Eesti Sotsiaaluuring 2016, Sotsiaalministeeriumi arvutused

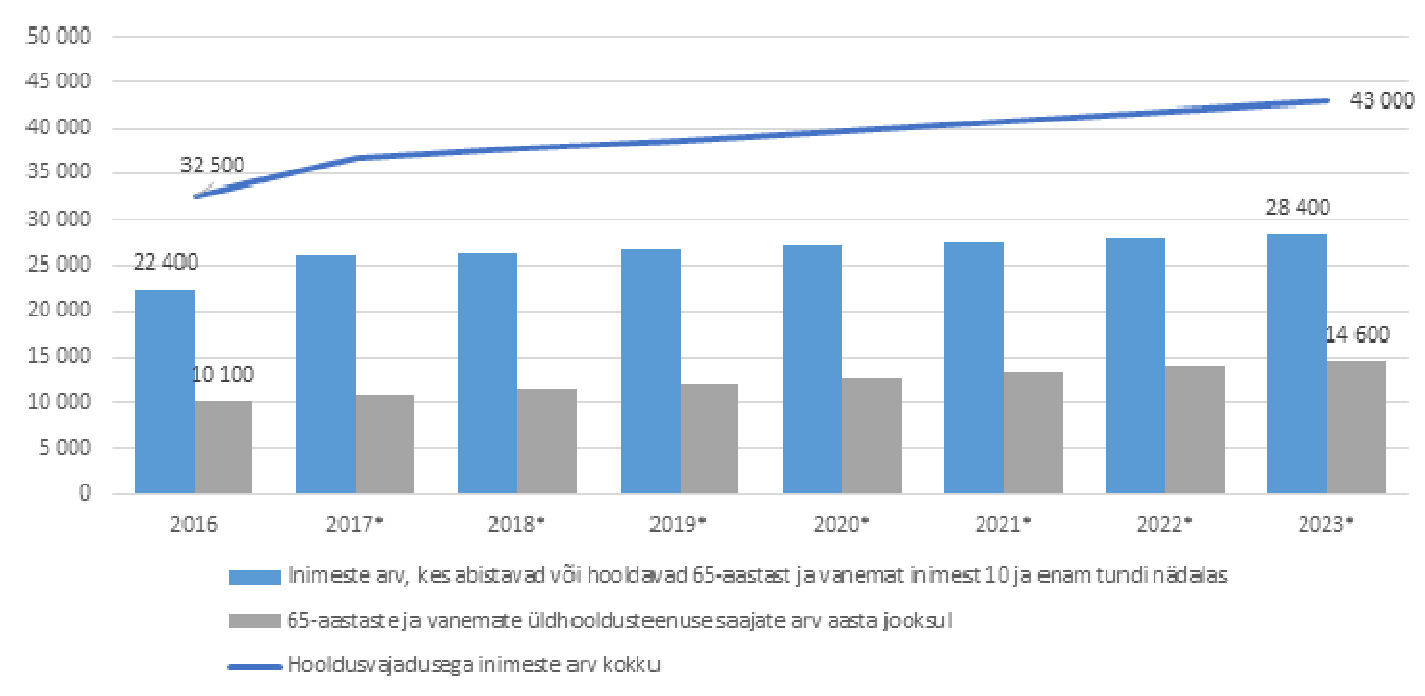
A10

Inimesed, kes vastasid küsimusele: ESUT35- Kas Te abistate või hooldate mõnda oma leibkonna liiget? Arvestada vaid hooldamist ja abistamist, mis on tingitud hooldatava vanadusest ja / või pikaajalisest terviseprobleemist / puudest! "Jah". Nende osakaal sama vanusgrupi elanikest konkreetses maakonnas.

Autor; 28.08.2018

Hooldusvajaduse kasvuprognoos

- Rahvastiku vananemisega võib 2023. aastaks hooldusvajadusega 65-aastaste ja vanemate inimeste arv kasvada hinnanguliselt üle 10 000 inimese võrra.

*sihttasemed (2016. aasta tegelik tase)

Probleemid pikaajalises hoolduses

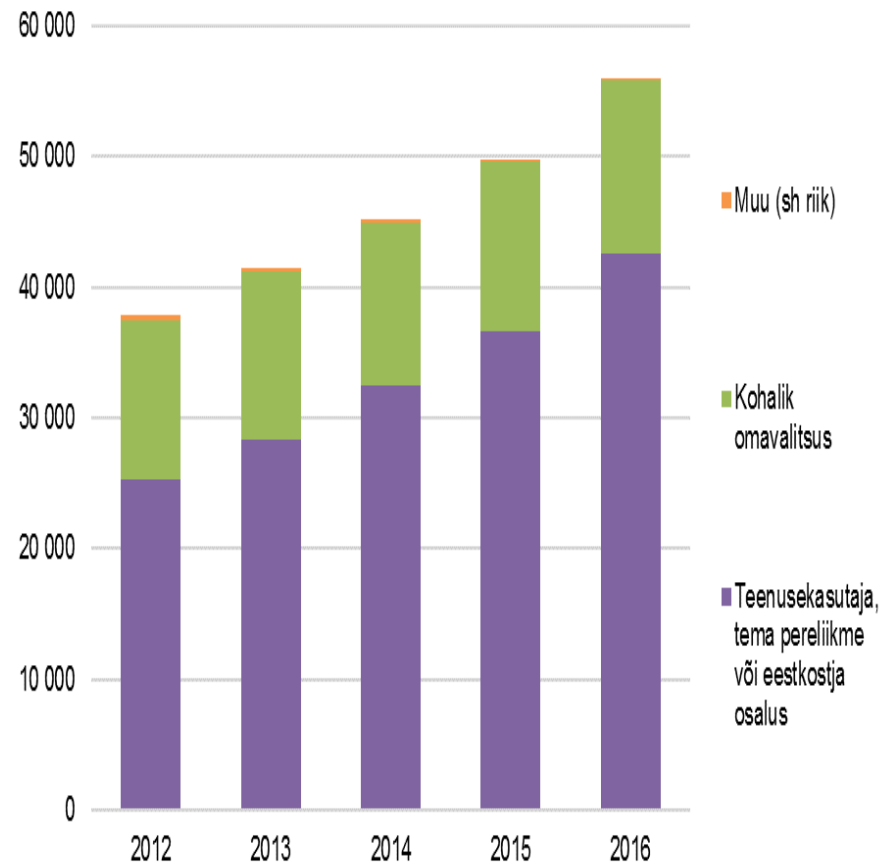
Pereliikmetel on suur koormus nii hoolduse pakkumisel kui ka hooldusteenuste eest tasumisel

Teenustele ligipääs sõltub üha enam teenusekasutaja **maksevõimest**

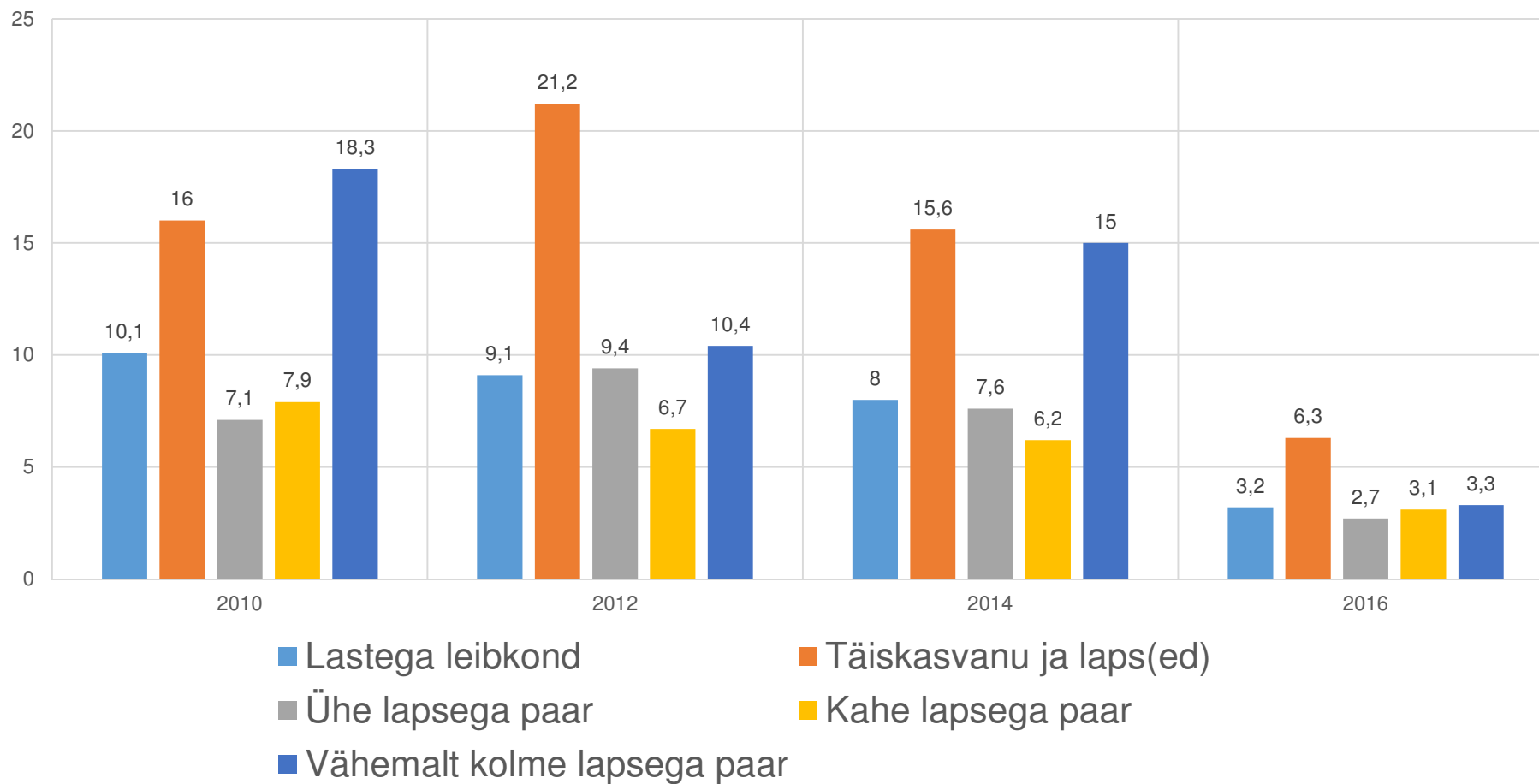
näiteks üldhooldusteenuse puhul oli omaosalus 65% aastal 2010, 76% aastal 2016

Avaliku sektori vähesed kulutused (0,6% SKPst)

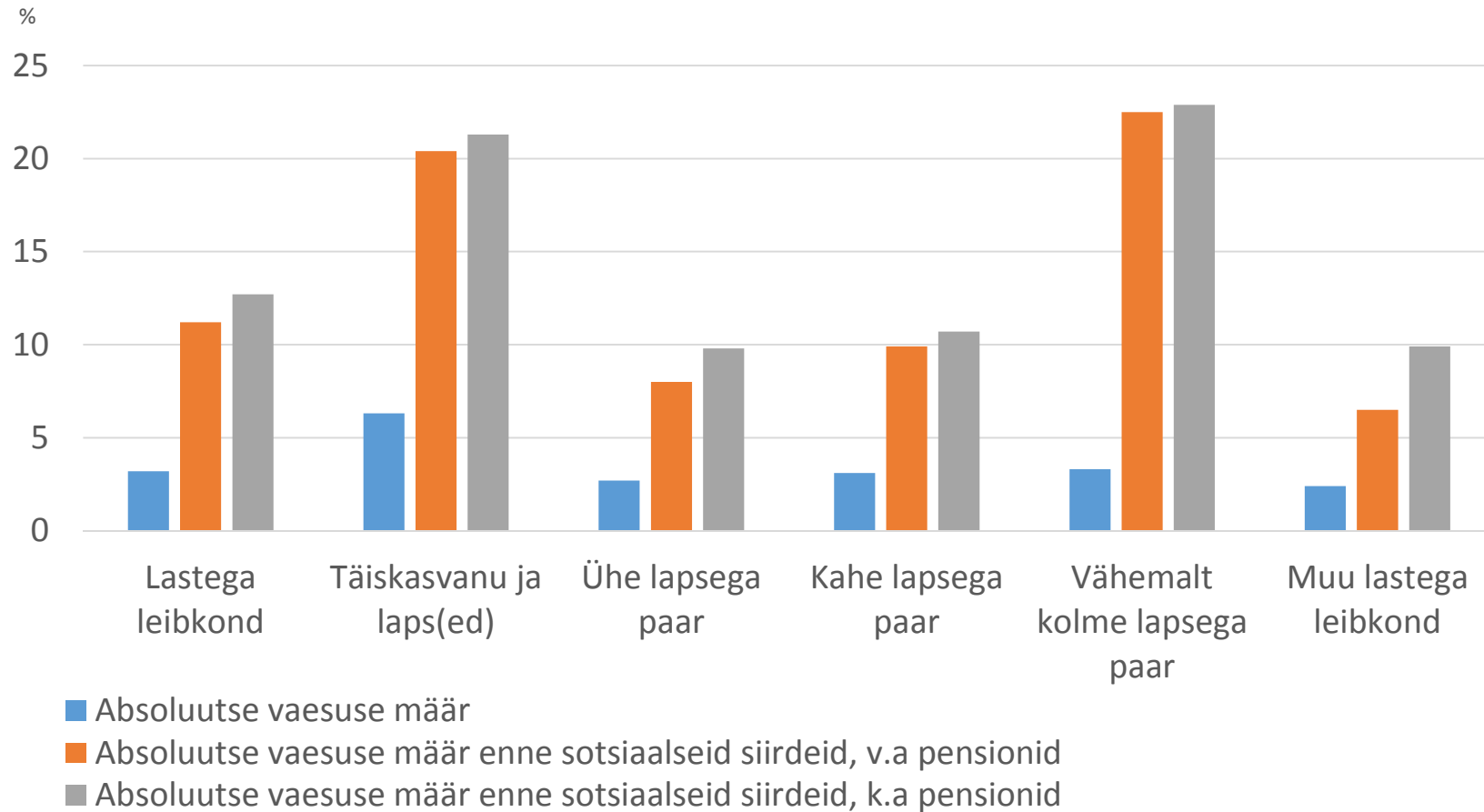
sealjuures kulub 90% pikaajalise hoolduse eelarvest institutsionaalsele hooldusele, kodu- ja kogukonnateenuste ehk inimeste iseseisvat elamist toetavate kulutuste osakaal on väga madal

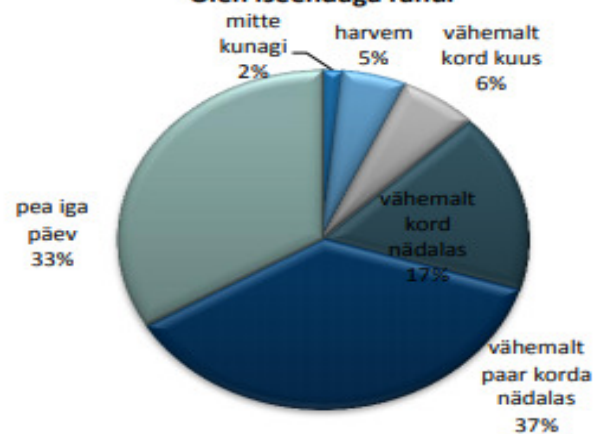
Lastega perede absoluutse vaesuse määr, % (2010-2016)

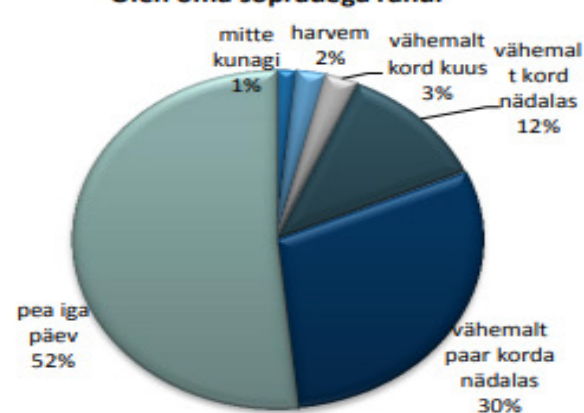
Lastega leibkondade absoluutse vaesuse määr enne ja pärast siirdeid (%), 2016. aastal

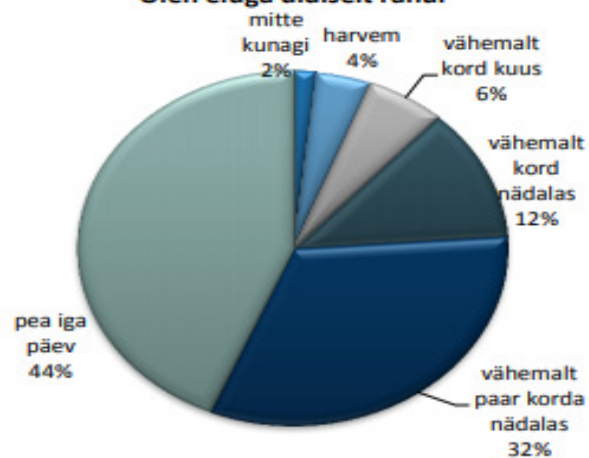
Olen iseendaga rahul

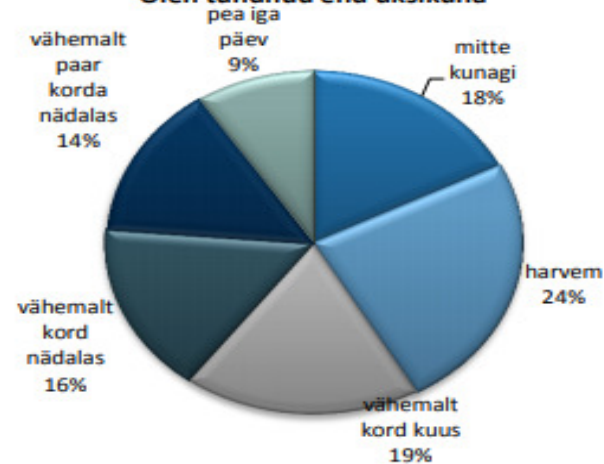
Olen oma sõpradega rahul

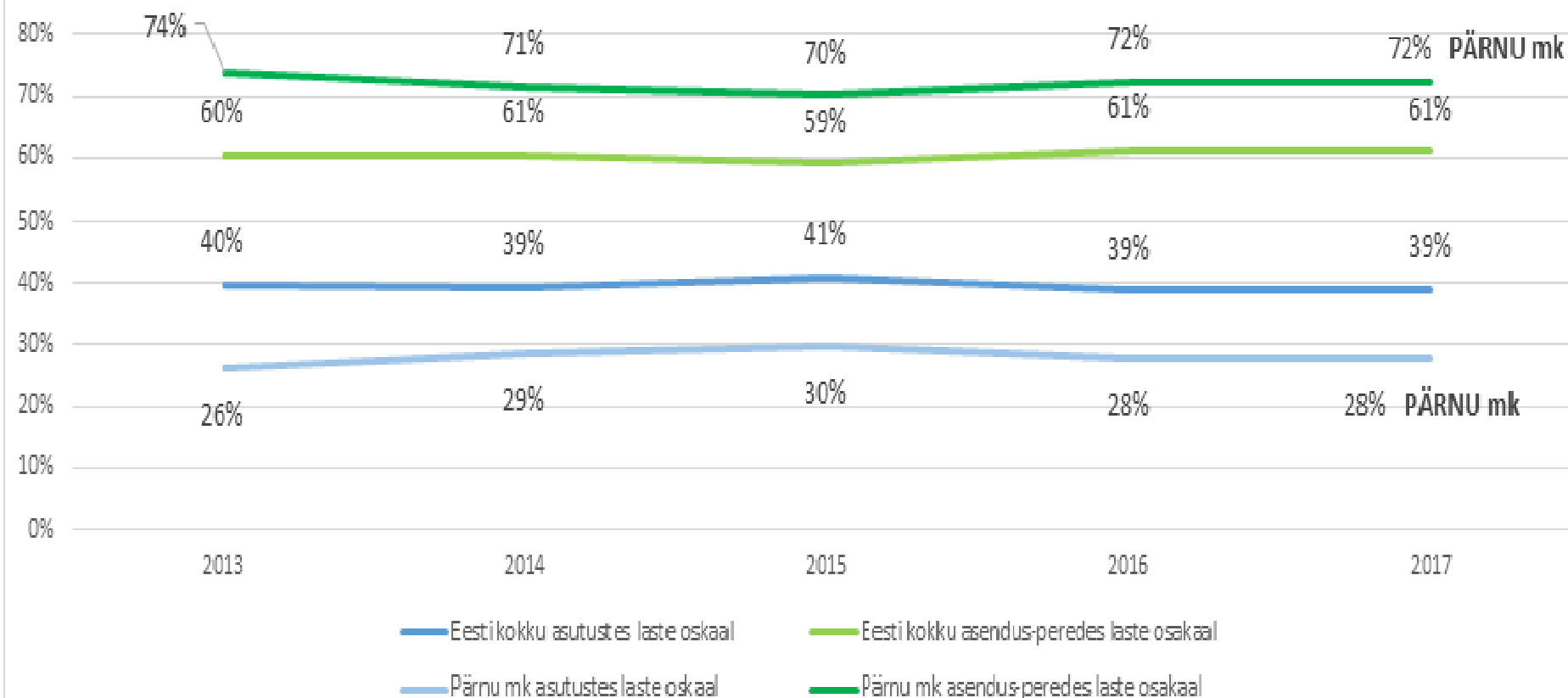
Olen eluga üldiselt rahul

Olen tundnud end üksikuna

Asendushoolduses laste osakaalud asutustes ja asendus-peredes Eestis ja Pärnu maakonnas (2013-2017)

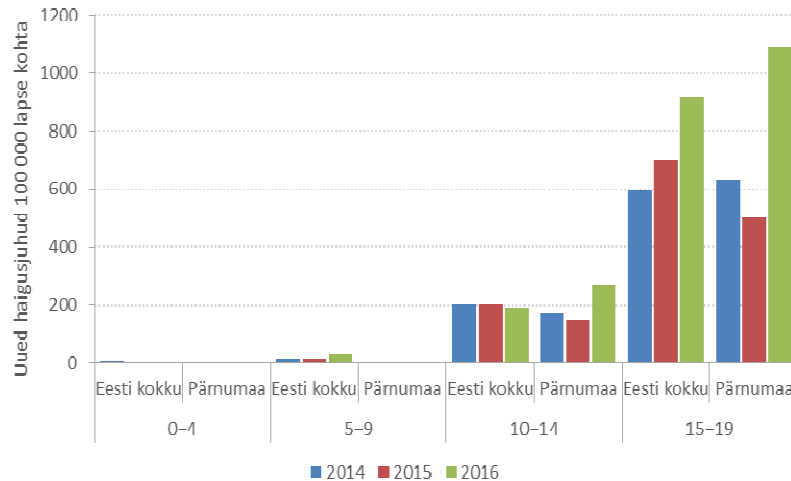
Asendushooldusel lapsed (aasta lõpp), asutuses ja asendus-peredes (2013-2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Eestis kokku asendushooldusel laste arv	2584	2556	2517	2588	2542
asenduskoduteenusel	1026	1009	1031	1002	990
perekonnas hooldamisel	226	216	205	191	161
eestkostel	1332	1331	1281	1395	1391
Asutustes laste osakaal	40%	39%	41%	39%	39%
Asendus-peredes laste osakaal	60%	61%	59%	61%	61%
Pärnu maakond asendushooldusel laste arv	123	119	117	126	137
asenduskoduteenusel	32	34	35	35	38
perekonnas hooldamisel	14	15	19	15	17
eestkostel	77	70	63	76	82
Asutustes laste osakaal	26%	29%	30%	28%	28%
Asendus-peredes laste osakaal	74%	71%	70%	72%	72%

*2017. aasta lõpu andmed on esialgsed

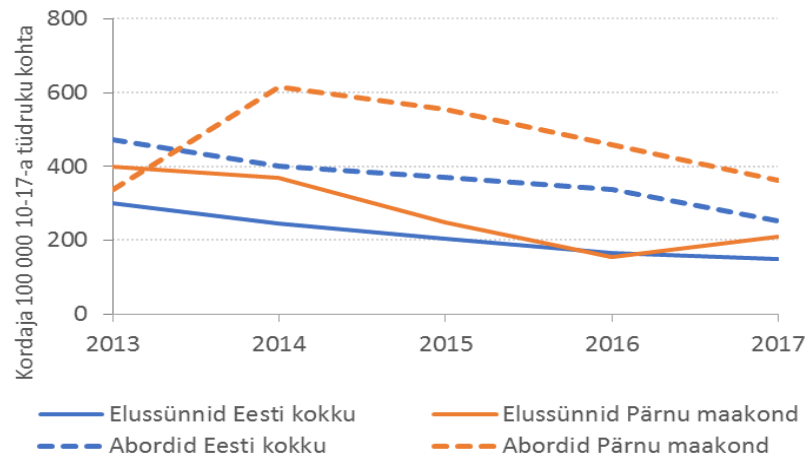
Vaimne tervis Pärnu ja Pärnumaa

Meeleluhäired 100 000 lapse kohta

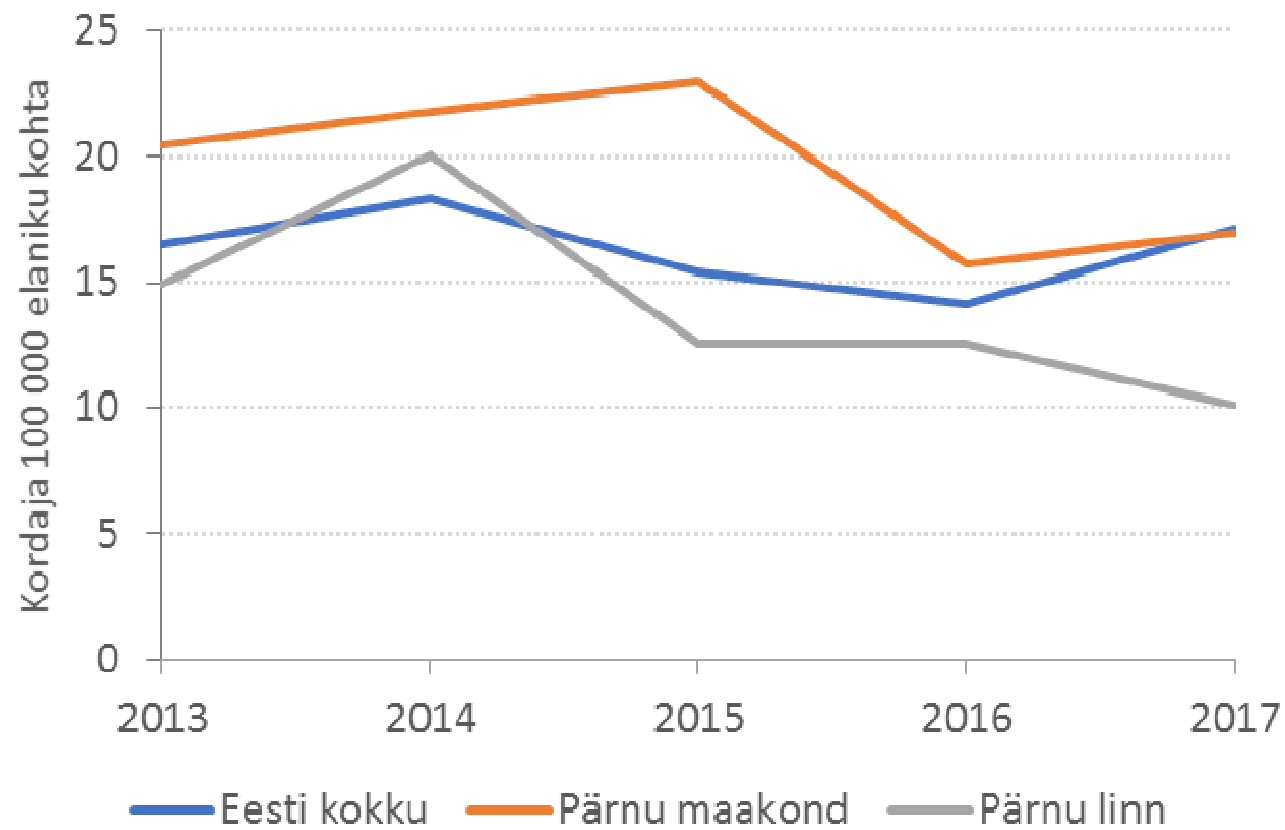
**Enam levinud psüühikahäired
Pärnumaal (kogu elanikkond)**

1. Neurootilised, stressiga seotud häired
2. Meeleluhäired
3. Skisofreenia, luulelised häired

**Alaealiste abordid ja elussünnid
Pärnumaal**

Enesetapud

Kust saab abi? Kuhu suund?

Veebinõustmised

Peaasi.ee; enesetunne.ee; eluliin.ee;
usaldus.ee; Amor.ee (seksuaal-
reproduktiiv ja vaimne tervis)

Telefoninõustamised:

Perearsti nõuandetelefon 1220;
usaldustelefonid

Noortele eraldi:

Vaimse tervise keskused (Pärnu, Tartu, Tallinn, Ida-Viru) ja kabinetid (Narva, Võru, Põlva, Valga)
Eraldi nõustamisliinid lapse psüühika-või käitumisprobleemide korral, uimastiprobleemide osas

**Teenuste kättesaadavuse
parendamine ja teenuste
integreerimine esmatasandil**

Esmatasandi tervisekeskuste loomine; perearstide võimestamine; võrgustikutöö

**Teadlikkuse tõstmine,
stigmatiseerimise ja
diskrimineerimise
vähendamine ühiskonnas,
kampaaniad, koolitused;
spetsialistide juhendamine ja konsultatsioonid**

SOTSIAALMINISTEERIUM

Aitäh!

Rait Kuuse

Rait.Kuuse@sm.ee